

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHUOLLON PALVELUISTA PERITTÄVÄT ASIAKASMAKSUT

MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHUOLLON POLIKLIINISET JA LAITOSHOITONA ANNETTAVAT PALVELUT JA NIISTÄ PERITTÄVÄT MAKSUT

Asiakasmaksulain (3.8.1992/734) 1 pykälän mukaan kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, ellei laissa toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Asiakasmaksulain 11 pykälän mukaan maksu voidaan myös jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa, mikäli maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavista tekijöistä säädetään lain 10 pykälässä.

Mielenterveyspalveluiden järjestämisestä säädetään mielenterveyslaissa (14.12.1990/1116), terveydenhuoltolaissa (30.12.2010/1326) ja sosiaalihuoltolaissa (30.12.2014/1301). Vaasan kaupungin sosiaali- ja terveystoimi tuottaa polikliinisesti toteutettuja mielenterveyspalveluja 13-24 –vuotiaille nuorisosaama Kloorassa. 25 vuotta täyttäneille palvelut järjestetään mielenterveys- ja riippuvuuskeskus Horisontissa. Palvelut ovat asiakkaille maksuttomia. Palveluja voidaan kuitenkin myydä sopimuksesta tai maksusitoumuksella toisen kunnan asukkaille. Tällöin palvelusta laskutetaan asukkaan kotikuntaa.

Päihdehuoltolain (17.1.1986/41) 3 § mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että päihdehuolto järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi, kuin kunnassa oleva tarve edellyttää. Päihdehuollon palveluiden järjestämisestä on säädetty myös sosiaalihuoltolain 11 ja 24 pykälissä. Polikliinisesti järjestetyt päihdehuollon palvelut ovat maksuttomia (nuorisosaama Kloora ja mielenterveys- ja riippuvuuskeskus Horisontti). Päihdehuollon lyhytaikaisesta laitoshoidosta (Vaasan päihdekeskus) peritään asiakkaalta asiakasmaksuasetuksen (9.10.1992/912) 12 § mukainen maksu, joka on 48,90 € hoitovuorokaudelta. Mikäli laitoshoidon päihdekuntoutus toteutetaan ostopalveluna, maksaa asiakas myös tässä tapauksessa hoidon omavastuusuuden 48,90 €/hoitovuorokausi. Asiakkaalla on mahdollisuus hakea maksuun alennusta.

Laitoshoidon maksut ovat asiakasmaksulain maksukaton piirissä (maksukatto 1.1.2018 lukien 683 €. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta voidaan periä enintään 22,50 /hoitovuorokausi.

ASUMISPALVELUT

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluiden järjestäminen perustuu sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 ja 22 pykälisiin. Asumispalvelun tarve arvioidaan moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnissa. Arvioinnin perusteella asiakkaalle järjestetään hänen tarpeitaan ja toimintakykyään vastaava ja kuntoutumista tukeva turvallinen asuminen.

Vaasan kaupunki tarjoaa mielenterveys- ja päihdekuntoutujille asumispalveluita asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Palveluita ovat:

- Tuettu asuminen joko omassa kodissa tai palveluntuottajan tukiasunnossa
- Palveluasuminen asumisyksikössä
- Tehostettu eli ympärivuorokautinen palveluasuminen asumisyksikössä.

Vaasan kaupunki tuottaa osan mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluista itse ja osan ostopalveluna. Asumispalvelusta perittävä maksu määräytyy tukiasumisesta ja tehostettua tukiasumista tarjoavaa Aaltokotia lukuun ottamatta asiakkaan hoidon tarpeen mukaisesti määritellyn hoitoisuusluokan ja asiakkaan tulojen perusteella. Hoitoisuusluokkia on yhteensä kuusi.

Tuetun asumisen palvelut

- **Psykososiaalisen kotikuntoutustiimi.** Kotikuntoutustiimi tukee kuntoutujaa erilaisissa arjen hallintaan ja asumiseen liittyvissä asioissa. Palvelun piirissä olevat asiakkaat voivat asua joko omassa kodissaan tai kuntouttavan asumisen tukiasunnoissa. Palvelu on asiakasmaksulain 4 pykälän mukaista sosiaalista kuntoutusta, eikä siitä lain mukaisesti peritä maksua.
- **Kuntouttavan asumisen tukiasunnot.** Mielenterveys- ja päihdekuntoutujille on tarjolla eri puolilla kaupunkia sijaitsevia, joita he voivat vuokrata Vaasan sosiaali- ja terveystoimen kautta. Kuntouttavan asumisen sopimukseen sisältyy psykososiaalisen kotikuntoutustiimin tuki asiakkaan tarpeita vastaavassa laajuudessa. Palvelu on asiakasmaksulain 4 pykälän mukaista sosiaalista kuntoutusta, eikä siitä lain mukaisesti peritä maksua. Asiakkaalta peritään asumisesta kuitenkin vuokra.
- **Ostopalveluna tuotettavat tukiasuntopalvelut.** Tukiasunnot ovat ostopalvelun tuottajien asumisyksiköiden ns. ”satelliittiasuntoja” ja asukkaalla on mahdollisuus saada niihin asumisyksikön henkilökunnan palveluja. Asiakkaalta peritään hoitoisuusluokitukseen ja bruttotuloihin perustuva asiakaspalvelumaksu. Asiakas maksaa vuokran palveluntuottajalle.

Palveluasuminen asumisyksikössä

Palveluasuminen piirissä asuvalta peritään henkilökohtainen palvelumaksu, joka määräytyy asukkaan hoidon tarpeen (hoitoisuusluokitus) ja bruttotulojen mukaisesti. Yksiköissä on asukkailla tarjolla henkilökunnan tuki yövalvontaa lukuun ottamatta. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluasumista tarjotaan seuraavissa ostopalveluyksiköissä:

- **Kalliokoti** (sopimus Vaasanseudun sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen kanssa). Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun. Asiakas maksaa suoraan ostopalvelun tuottajalle vuokran ja ateriapalvelumaksun.
- **Kuntoutuskoti Maininki** (sopimus Vaasanseudun sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen kanssa). Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun ja vuokran. Asiakas maksaa suoraan ostopalvelun tuottajalle ateriapalvelumaksun.
- **Kultanummen** asumisyksikkö (sopimus Vaasan setlementtiyhdistyksen kanssa). Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun. Asiakas maksaa suoraan ostopalvelun tuottajalle vuokran ja voi halutessaan ruokailla maksua vastaan Kultanummen kyläkeskuksen ruokalassa ja pestä pyykkiä koneellisesti asumisyksikön pesutilassa.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palveluasumisen piirissä asuvalta peritään henkilökohtainen palvelumaksu, joka määräytyy asiakkaan hoidon tarpeen (hoitoisuusluokitus) ja bruttotulojen mukaisesti. Lisäksi asiakkaalta peritään peruspalvelumaksu (henkilökunta on paikalla ympärivuorokautisesti). Maksun suuruus on vuodeosastotasoisessa tehostetussa palveluasumisessa 53,60 €/kk ja muussa tehostetussa palveluasumisessa 23,30 €/kk. Asiakkaan käyttövaran tulee tehostetussa palveluasumisessa olla vähintään laitoshoidon kaksinkertainen käyttövara 216 €/kk.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tehostettua palveluasumisen yksiköt:

- **Hoivakoti Hopearanta** (sopimus Vaasan Setlementtiyhdistys ry:n kanssa). Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun ja peruspalvelumaksun 53,60 €/kk. Asiakas maksaa suoraan ostopalvelun tuottajalle vuokran, ateriapalvelumaksun ja pyykkipalvelumaksun.
- **Jansson-koti** (sopimus Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistys ry:n kanssa). Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun ja peruspalvelumaksun 23,30 €/kk. Asiakas maksaa suoraan ostopalvelun tuottajalle vuokran, sähkön ja ateriamaksut.
- **Silmukoti** (kaupungin oma yksikkö). Asiakas maksaa tällä hetkellä palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille vuokran 242,19€/kk, ateriamaksun (sis. aamiainen ja lounas) 200€/kk (6,66€/pv) ja palvelutarpeen perusteella määräytyvän palvelumaksun, joka voi olla minimissään 49,85 €/kk ja maksimissaan 99.70 €/kk.
- **Aaltokoti** (kaupungin oma yksikkö). Asumisyksikkö luokitellaan tehostetuksi palveluasumiseksi, mutta asiakkaalta perittävien maksujen määräytymisessä ei käytetä hoitoisuusluokitusta. Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti Vaasan kaupungille peruspalvelumaksun, vuokran, pyykkipalvelun ja siivousmaksun. Asiakas huolehtii itse ruokailustaan ja hänelle voidaan tarvittaessa järjestää yksikköön tuotava ateriapalvelu, josta peritään taksan mukainen maksu. Asiakkaan käyttövara määräytyy toimeentulotuen perusosan mukaisesti. Aaltokodissa asuvalta perittävän vuokran määrä 1.1.2018 lukien on 582,90€. Lisäksi asiakkaalta peritään perus-palvelumaksua 112 €/kk (sis. henkilökunnan tuki ja ohjaus, pyykki- ja siivouskustannukset).
- **Yksittäiset ostopalvelut** Vaasan kaupunki ostaa mielenterveys- ja päihdekuntoutujille tehostettua palveluasumista asiakkaan tarpeiden mukaisesti useilta Vaasan kaupungin ulkopuolella toimivilta yksityisiltä palveluntuottajilta. Asiakas maksaa palvelusta maksukykyensä mukaisesti henkilökohtaisen asiakaspalvelumaksun ja peruspalvelumaksun. Palveluntuottaja perii suoraan asiakkaalta vuokran, joissain yksiköissä myös sähkön ja mahdolliset tukipalvelumaksut.

MIELENTERVEYSKUNTOUTUJIIEN PÄIVÄ- JA TYÖTOIMINTAPALVELUT

Vaasan kaupunki järjestää mielenterveys- ja päihdekuntoutujille sosiaalihuoltolakiin perustuvia päivä- ja työtoimintapalveluita omana tuotantona (päiväkeskus Treffis), ostopalveluna (Työtoiminta Upseeri, Tiimitupa, Kultanummen kyläkeskus) ja kumppanuussopimuksella (Sateenkaaritalo ja Fyrrytupa). Palvelut ovat asiakasmaksulain 4 pykälän mukaista sosiaalista kuntoutusta, eikä siitä lain mukaisesti peritä maksua.